

Trakasserier/kränkningar drabbar ofta läkarstuderande i USA

Problemets omfattning i Sverige ännu okänd



HANNA ÅSBERG, ordförande, Medicine studerandes förbund; läkarstuderande, Umeå universitet
hanna.asberg@slf.se

Det är känt att trakasserier och kränkningar mot läkarstuderande förekommer på medicinska fakulteter i flera länder. För att kartlägga problemet på den amerikanska läkarutbildningen genomfördes en longitudinell studie där 16 medicinska fakulteter i USA och drygt 2 300 läkarstuderande ingick [1].

Studenterna fick fylla i en enkät dels när de började sin första kliniska praktik, dels under sista året av utbildningen. De fick svara på frågan om de uppfattade att de blivit utsatta för trakasserier eller kränkande behandling under utbildningen, och i så fall av vem: andra studenter, prekliniska lärare, underläkare, kliniska lärare/läkare eller patienter. Sjuksköterskor och annan personal ingick inte som alternativ.

Frekvensen bland sistaårsstudenterna var anmärkningsvärt hög: 42 procent uppgav att de blivit utsatta för trakasserier, och 84 procent uppgav att de blivit utsatta för kränkande behandling. Av dessa ansåg 13 procent att händelsen var allvarlig.

Bland de studenter som nyligen påbörjat sin kliniska praktik angav en betydligt lägre andel att de blivit utsatta för trakasserier eller kränkande behandling, vilket visar att en stor del av problemet uppstår under den kliniska delen av utbildningen.

Underläkare, kliniska lärare/läkare och patienter var mest benägna att utsätta studenterna för trakasserier eller kränkningar, men det förekom även att andra studenter och prekliniska lärare gjorde det.

Problemets belyst i brett perspektiv

Det fanns inga tydliga tecken på att stu-

denter som tillhörde ett visst kön, en viss etnicitet, religion eller politisk övertygelse skulle vara mer utsatta än andra studenter.

Dock fanns en viss korrelation mellan specialitet och omfattning av problemet. Allmänmedicin stod för den största andelen, vilket är något förvånande eftersom tidigare studier visat att kirurgi och gynekologi/obstetrik stått för den största andelen och att problemet varit betydligt mindre inom allmänmedicin.

De studenter som blivit utsatta för trakasserier och/eller kränkningar hade högre alkoholkonsumtion, var i högre grad nedstämda eller suicidala, var mindre nöjda med sitt yrkesval och ansåg i mindre omfattning att deras fakultet brydde sig om dem.

En ledarartikel i BMJ konstaterar därför att problemet har långtgående konsekvenser och att det måste tas på allvar [2].

Intressant är att studien valt att angripa problemet i ett bredare perspektiv, inte bara vad gäller exempelvis sexuella trakasserier eller rasism, och att man med denna bredare definition kan visa att alla läkarstuderande, oavsett grupptillhörighet i samhället, löper stor risk att drabbas.

Svensk studie behövs

Trakasserier och kränkningar har allvarliga konsekvenser för individen på både ett personligt och ett yrkesmässigt plan. Det är dock svårt att avgöra i hur hög grad man kan överföra resultat från den amerikanska läkarutbildningen till den svenska.

Vi vet att sexuella trakasserier och särbehandling på grundval av kön är ett rela-



Foto: IBL Bildbyrå

Ensam med stetoskopet ... trakasserier/kränkningar får allvarliga konsekvenser för den enskilde på både det personliga och det yrkesmässiga planet.

tivt stort problem på den svenska läkarutbildningen och att dessa problem blir tydligare under de kliniska kurserna.

Vi har däremot en dålig uppfattning om hur trakasserier och kränkningar i ett bredare perspektiv drabbar studenterna.

Det vore önskvärt att genomföra en studie i Sverige motsvarande den amerikanska för att kartlägga omfattningen av trakasserier och kränkningar i ett bredare perspektiv.

I sådana fall bör även sjuksköterskor och annan vårdpersonal ingå som alternativ när studenterna ska uppge vem som trakasserat eller kränkt dem.

■ *Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.*

REFERENSER

1. Frank E, Carrera JS, Stratton T, Bickel J, Nora LM. Experiences of belittlement and harassment and their correlates among medical students in the United States: longitudinal survey. *BMJ*. 2006;333:682-7.
2. Wood DF. Bullying and harassment in medical schools. *BMJ*. 2006;333-664-5.

SAMMANFATTAT

En longitudinell enkätstudie vid medicinska fakulteter i USA visar att anmärkningsvärt många sistaårsstudenter utsatts för trakasserier (42 procent) och kränkningar (84 procent). **Underläkare**, kliniska lärare/läkare och patienter var mest benägna att utsätta studenterna för trakasserier/kränkningar. Sjuksköterskor och annan vårdpersonal ingick inte i svarsalternativen. **En studie i Sverige** är angelägen för att kartlägga problemets omfattning bland svenska läkarstuderande.